

Imnul

O abordare interdisciplinară a speciei literare lirice

Antoci Georgiana-Livia
Școala Gimnazială „Elena Cuza”, Iași

Abordarea lecțiilor la învățământul gimnazial dintr-o perspectivă interdisciplinară înseamnă o confirmare a centrismului elevului în activitatea didactică. Astfel, lecțiile interdisciplinare îl ajută pe educabil în formarea unei imagini unitare a realității, să-și însușească o metodologie completă și plurivalentă de cercetare a realității și să-și dezvolte o gândire integratoare.

Printre avantajele reale pe care le oferă interdisciplinaritatea datorită corelării cunoștințelor de la diferitele discipline, amintim: formarea și dezvoltarea flexibilității gândirii elevilor, a capacității lor de a aplica cunoștințele în practică; fixează și sistematizează mai bine cunoștințele; clarifică o temă făcând apel la mai multe discipline; creează ocazii de a corela limbajele disciplinelor școlare; permite aplicarea cunoștințelor în diferite domenii.

Se impune însă o atentă și echilibrată utilizare a interdisciplinarității pe cele trei paliere amintite de G. Văideanu: la nivelul planurilor-cadru, programelor, manualelor școlare, testelor sau fișelor de evaluare; puncte de intrare accesibile profesorilor în cadrul proceselor de predare-evaluare și prin intermediul activităților nonformale sau extrașcolare.

În continuare, prezentăm un proiect didactic dintr-o perspectivă interdisciplinară, pentru clasa a VII-a, specia literară, Imnul.

PROIECT DIDACTIC

ARIILE CURRICULARE: Limbă și comunicare, Om și societate, Arte

DISCIPLINE: Limba și literatura română, Istorie, Geografie, Educație muzicală.

PROFESOR: Antoci Georgiana-Livia

CLASA: a VII-a

UNITATEA DE ÎNVĂȚARE: Opera lirică

TEMA : Imnul

TIPUL LECȚIEI: dobândire de noi cunoștințe

Timp: 50'

COMPETENȚE TRANSDISCIPLINARE

Dezvoltarea unei viziuni artistice și interdisciplinare asupra sentimentului patriotic

Manifestarea curiozității pentru diferite forme de expresivitate artistică

Compunerea unui imn al școlii

COMPETENȚE SPECIFICE

Limba și literatura română

3.1 Citirea unei varietăți de texte literare sau nonliterare, demonstrând înțelegerea sensului acestora

3.2 Recunoașterea modalităților specifice de organizare a textului epic și a procedeelelor de expresivitate în textul liric

4.1 Exprimarea, în scris, a propriilor opinii și atitudini

Geografie

3.3 Prezentarea structurată a sistemului teritorial geografic al României.

4.4 Localizarea unor elemente din realitate pe reprezentări cartografice

6.1 Explicarea importanței mediului geografic al României pentru om și societate.

Istorie

2.2 Participarea la acțiuni care valorizează trecutul localității sau al regiunii

3.1 Localizarea în timp și plasarea în spațiu a faptelor din istoria românilor, desfășurate în Antichitate și în Evul Mediu, pe baza surselor istorice.

3.3 Analizarea unui fapt istoric din istoria românilor în Antichitate sau în Evul Mediu, pe baza surselor istorice.

Educație muzicală

2.3 Sesizarea specificului diferitelor tipuri de muzică

4.2 Sesizarea aportului elementelor de limbaj în planul expresivității muzicale.

4.5 Asocierea mesajului muzical receptat cu imagini vizuale

COMPETENTE DERIVATE (OBIECTIVE OPERATIONALE)

- să precizeze caracteristicile definitorii ale imnului pe baza observării textului „Deșteaptă-te române” și a fișei de documentare, completând fișa de lucru în 5'.
- să enumere evenimentele istorice amintite în textul suport identificând corect data și personalitățile implicate în 10'
- să identifice zonele geografice localizându-le pe hartă în 5'
- să descrie elementele de tonalitate, ritm, măsură pe baza ascultării melodiei imnului național și a fișei de observare în 5'.
- să argumenteze pro și contra atitudinile personale față de mesajul imnului național pe baza vizionării unor festivități de premiere naționale, internaționale unde s-a interpretat imnul național în grup timp de 10'.

STRATEGIA: euristică- aplicativă (Elena Joita, Eficienta instruirii)

a) METODE: conversația (cv), exercițiul(ex), descoperirea, analiza, cubul

b) MIJLOACE DE INSTRUIRE:

a) obiectuale: tabla, calculator

b) scrise și grafice: Manualul școlar – Manual pentru clasa a VII-a, hărți, imagini

c) Modul de organizare a clasei: frontal (F), pe grupe (G) și individual

Bibliografie

-științifice:

-metodice:

Desfășurarea activității pe secvențe de instruire

Secvențele lecției	Ob. operaț.	Conținutul științific al temei				Strategii de predare-învățare			Evaluare
		Limba și literatura română	Istorie	Geografie	Educație muzicală	Metode	Mijl. de învăț.	MOC	
1. Momentul organizatoric (2 min.)		consemnarea absențelor; pregătirea elevilor pentru desfășurarea activității; asigurarea unui climat de ordine și disciplină.				cv		F	Capacitatea de concentrare a atenției
2. Verificarea temei pentru acasă (5-7 min.)		Se verifică efectuarea temei: a) <u>cantitativ</u> ; În acest timp li se va da elevilor o fișă de muncă independentă (cu sarcini relativ ușoare). Se verifică munca independentă. b) <u>calitativ</u> - Dacă sunt chestiuni neînțelese, se vor rezolva la tablă.				cv ex		F I	Capacitatea de rezolvare a sarcinilor temei
3. Verificarea lecției anterioare (7-10 min.)		Se va face o verificare a cunoștințelor teoretice, precum și a elementelor practice Elevii vor identifica trăsăturile specifice operei lirice pe baza unor texte (modul de expunere; elementele de expresivitate, de versificație, eul liric)				Cv expl		F I	Capacitatea de a explica noțiunile de teorie literară despre opera lirică
4. Captarea atenției (5 min.)		Voi prezenta un material de pe DVD ce conține textul a patru poezii cu tematică diferită, recitate de actori. Pe marginea materialului prezentat, voi purta o mică convorbire pentru a reactualiza cunoștințele anterioare ale elevilor legate de opera lirică (sentimentele provocate, expresivitatea ridicată a textelor, tema și motivele poetice) și pentru a le trezi interesul pentru tema nouă.				pbl	pl. 1	F	Capacitatea de reactualizare a cunoștințelor anterioare privind opera lirică.

5. Anunțarea subiectului lecției noi și a obiectivelor operaționale (1-2 min.)		Voi anunța titlul temei, <i>Imnul – Deșteaptă-te, române</i> ; îl voi scrie pe tablă, iar elevii în caiete. Voi anunța obiectivele operaționale pe înțelesul elevilor. Le voi face precizări privind modul de desfășurare a activității. Le împart fișele de documentare.	cv	fd	F	Capacitatea de conștientizare a obiectivelor temei noi
6. Predarea temei noi (15-20min.)	O1	După lectura poeziei <i>Deșteaptă-te, române</i> , elevii vor lucra pe grupe pentru ca, în final, să se extragă trăsăturile definitorii ale imnului. Fiecare grupă va răspunde unor cerințe: Grupa 1 – <u>Describe</u> emoțiile/sentimentele provocate în urma lecturării poeziei (minimum 3 idei); Grupa 2 – <u>Compară</u> versificația textului suport cu poezia <i>O, rămâi</i> de M. Eminescu; Grupa 3 – <u>Analizează</u> rolul verbelor la imperativ, al substantivelor în vocativ și al interogațiilor, exclamațiilor și invocațiilor retorice; Grupa 4 – <u>Asociază</u> tablourilor poetice identificate cu sentimentele provocate (însoțite de motivație); Grupa 5 – <u>Aplică</u> următoarele cuvinte pentru a realiza o scurtă compunere: <i>române, unire, tirani</i> ; Grupa 6 – <u>Argumentează</u> că textul aparține unei opere lirice. Profesorul împreună cu elevii vor nota, la tablă și pe caiete, trăsăturile imnului.	Cv cubul	fd	G I f	Capacitatea de a defini cu limbaj propriu conceptele de “imn”, “tablouri poetice”, „expresivitate”
	O2	În urma lecturii poeziei, elevilor li se cere să realizeze, pe grupe, o schemă cu evenimentele istorice la care se fac referire în text (formarea poporului român; imaginile domnitorilor români: Mihai Viteazul, Ștefan cel Mare, Matei Corvinul etc.)	cv	fd	G	Capacitatea de a selecta informațiile din text pentru cerința cerută; capacitatea de a ordona

						cronologic evenimentele istorice.
	O3	Elevii vor alcătui „harta” României, marcându-se zonele geografice la care se face referire în imnul <i>Deșteaptă-te, române!</i>	cv	Fd Textul poeziei	I	Capacitatea de orientare pe hartă
	O4	După ascultarea melodiei imnului, elevii vor nota câteva caracteristici legate de tonalitatea, tempoul, măsura melodiei.	Expl cv	Fd cd	G	Capacitatea de a explica utilizarea tonalității majore, tempoului....
	O5	Fiecare elev, după vizionarea unor materiale în care se interpretează imnul (premierea unor sportivi la competiții internaționale; participarea României la întâlniri UE; defilarea de Ziua României etc.), va argumenta sentimentele personale față de imnul țării.	Cv expl	cd	I	Capacitatea de a exprima propriile sentimente față de imnul țării
7. Fixarea cunoștințelor și priceperilor (5-7 min.)	O1 O2 O3	a) Elemente teoretice – trăsăturile imnului; enumerarea momentelor istorice la care se face referire în text; zonele geografice amintite în textul imnului. b) Practic – elevii împreună cu profesorul vor interpreta, muzical, imnul țării.	Ciorchinele cv	Fișă de lucru	I	Capacitatea de a rezolva corect sarcinile fișei de lucru
8. Tema pentru acasă (2-3 min.)		Elevii vor alcătui un proiect cu alte 5 imnuri ale altor țări (la alegere), pe baza cărora vor exemplifica trăsăturile specifice speciei literare.	Expl proiect		G	Capacitatea de înțelegere a sarcinilor temei pentru acasă
9. Evaluarea finală		Voi face aprecieri generale și individuale în legătură cu participarea elevilor la activitate.	Cv		F I	Voi acorda note justificându-le

Bibliografie generală

1. Văideanu, G, 1988, pp.250-252.